

Vore Kapellers Varmeforsyning i denne Vinter

Af Civilingeniør H. K. Holm (Kirkeministeriets Konsulent)

Ligesom Kirkernes maa Kapellernes Styrelser naturligvis se Situationen for Vinteren 1940—41 i Øjnene og være klar over, at det absolut ikke bliver muligt i Aar at faa tildelt et tilnærmelsesvis saa stort Kvantum, navnlig udenlandsk Brændsel, som i Fjor. Da Kapellerne i Hovedsagen vil blive behandlet ligesom Kirkerne, kan det være af Interesse at redegøre for, hvorledes Brændselssituationen ligger for Kirkerne.

Man maa skelne mellem Bykirkerne (herunder naturligvis Kapellerne i Byerne) og Landsbykirkerne. Bykirkerne har allerede for nogen Tid siden faaet tildelt en procentvis Portion i Forhold til sidste Aarsforbrug, d. v. s. foreløbig $\frac{1}{8}$ beregnet for de to første Maaneder af Fyringsperioden. Naar dette Forbrug med de Indskrænkninger, som er nødvendige, er opbrugt, vil der for disse være Lejlighed til at søge om en ny Ration, hvilket nærmere er pæsiceret i et Cirkulære af 14. Oktober 1940 til samtlige Kommunalbestyrelser og Brændselsudvalg udsendt sammen med den nye Bekendtgørelse af s. D. vedrørende brændselsbesparende Foranstaltninger.

For Landsbykirkerne stiller Situationen sig noget anderledes. Man har her ment, at det vilde være den retfærdigste Ordning, at der ikke blev rationeret med udenlandsk Brændsel over hele Linien, idet det jo er det rimeligste at tildele de Anlæg, som ikke er indrettede paa indenlandsk Brændsel en større Ration udenlandsk Brændsel og saa samtidig ikke give de Anlæg, som kan klare sig med Brænde og Tørv, udenlandsk Brændsel. Endelig kommer der en Kategori Anlæg, som hidtil har brugt Kul og Koks, men kan klare sig med en Supplering af indenlandsk med udenlandsk Brændsel. Disse Anlæg vil faa tildelt en vis minimal Portion udenlandsk Brændsel, som kan anvendes dels i den koldeste Tid, dels til Udbrænding af Kedler og Fyr, hvor disse paa

Grund af Tørve eller Brændefyring skulde være bleven fyldte med Løbesod, en Ulempe, som desværre sikkert vil give betydelige fremtidige Udgifter til Reparation af Skorstenene og Røgkanaler.

For at danne sig et Skøn over de forskellige Anlæg har Kirkeministeriet forandiget, at der af Fordelingsudvalget er sendt Skemaer til alle Kirkerne paa Landet, hvori der skal opføres, hvilket Anlæg man har i Øjeblikket, hvornaar det er installeret, og hvor stort Forbruget har været i Fjor. Samtidig har man spurgt om, hvormeget man mener, at Opvarmningen kan indskrænkes, og paa Grundlag af disse Oplysninger har det været muligt at inddele Kirkerne og Kapellerne i 3 Kategorier:

1. Anlæg, som kan klare sig med indenlandsk Brændsel.

2. Anlæg, som delvis kan anvende indenlandsk Brændsel, suppleret med noget udenlandsk Brændsel, og

3. Anlæg, som slet ikke kan anvende indenlandsk Brændsel, enten fordi Kedlerne kun er beregnet paa Kul og Koks, eller fordi Anlægene er saa ringe dimensioneret, at de ikke med det indenlandske Brændsel er i Stand til at opvarme Kirkerne eller Kapellerne blot nogenlunde.

Paa dette Grundlag er alle indkomne Skemaer behandlet, og det siger sig selv, at man herved har søgt at skabe et langt retfærdigere Grundlag, end hvis man uden nærmere Undersøgelse havde tildelt en Brændselsmængde paa Grundlag af det foregaaende Aars Forbrug. Betragter man denne Fordeingsmaade nærmere, ser man straks, at den Kirke, som i Fjor f. Eks. har brugt 5 Gange saa meget, som var nødvendigt, og derfor i Aar bliver skaaret ned til en vis Procent af dette store Forbrug, bliver langt gunstigere stillet end den Kirke, som i Fjor har sparet og fyret saa økonomisk som muligt. Dette er en Uretfærdighed, som den nu for-

anstaltede Undersøgelse skulde raade Bod paa.

De forannævnte tre Kategorier for Bedømmelsen af Varmeanlægene i vore Kirker og Kapeller, er nu af Fordelingskontoret efter Handelsministeriets Bestemmelse blevet behandlet paa den Maade, at Kategori 1 ikke faar tildelt udenlandsk Brændsel.

Jeg er naturligvis klar over, at de Forbrugere, som dette rammer, vil føle sig meget forfordelt og at der sikkert vil komme Besværinger fra forskellig Side, ligesom der vil være Tilfælde, hvor der er saa store Vanskeligheder, at Spørgsmaalet atter maa tages op til Overvejelse; man maa her erindre, at vi alle er i en Nødssituation og derfor alle maa hjælpe med til at komme igennem Vinteren paa den mest smertefri Maade.

Kategori 2 vil faa tildelt $\frac{1}{6}$ af Aarsforbruget + $\frac{1}{8}$ til Udbrænding, dog saaledes at denne sidste Portion ikke overstiger 8 hl. og kommer til at bestaa af Koks.

Endelig er der Kategori 3 som faar $\frac{1}{8}$ af forrige Aars Forbrug. Dette er udregnet paa Basis af den tidligere fastsatte Del $\frac{1}{6}$, som er bleven reduceret med 25 pCt. Denne Tildeling er kun beregnet for de to første Maaneders Forbrug og der har for denne Kategoris Vedkommende været Lejlighed til at søge Nævnet igen, naar denne Portion er opbrugt, altsaa allerede i Begyndelsen af December Maaned, idet Fyringssæsonen regnes fra lidt ind i Oktober. Selve Besparelsen skal fremkomme ved:

1. Indskrænkning af Benyttelsestiden,
2. Indskrænkning i Temperaturen, som nu er fastsat til 10° C. i Stedet for tidligere 15° C., og
3. en saa omhyggelig og paapasselig Fyring som overhovedet muligt.

Ved Udgangen af December 1940 er Brændselssituationen saadan, at den kræver den allerstørste Paapasselighed hos Forbrugerne — og til nogen Lettelse er der ikke Udsigt.

Det kirkepolitiske Udvalgs Betænkning

Hvad angaar Kirkegaardene er det i den foreliggende Betænkning meget sparsomt, hvad man har fundet ud af at burde revidere. Det kan nævnes, at det foreslaas paabudt, at der ved enhver Kirkegaard er ansat en Graver til, hvem bl. a. Gravkastning *udelukkende* er overdraget, — at man kun med Kirkebestyrelsens Samtykke kan overdrage Vedligeholdelsen af Gravsteder til andre end Graveren, medmindre man antager en *Gartner* dertil, — at fremtidig Udskillelse af Kirkegaarde som *kommunale* Indretninger kun kan ske, saafremt de paagældende Menighedsraad giver deres Tilslutning dertil, — at Kirkegaardsprotokollen skal føres *in duplo*, — at Fredningstiden sættes til mindst 30 Aar, — at Kommunerne betaler Kirkegaardene for den Plads, Kirkegaardene ellers vederlagsfrit skal udlægge til ubemidlede o. s. v. Endvidere er der underordnede Forslag om Ændring af Tilsyn med Lighuse, Brug af Kirker til Begravelser, borgerlige Begravelser og andet mere.

Foreningen for Kirkegaardskultur kunde unægtelig have haft Ønsker om Reformer af videregaaende Karakter, f. Eks. at man skaffede større Sikring for Gravstedernes Vedligeholdelse i Fredningsperioden, at der til et Kirkegaardssyn ikke alene behøvedes Medvirken af en bygningskyndig, men navnlig ogsaa af en kirkegaardskyndig Mand, samt at det paalagdes Provsterne virkelig at paase, at alle Kirkegaardslovgivningens Bestemmelser blev efterkommet. Der er nemlig stadig Kirkegaarde (ogsaa i Byerne), hvor der f. Eks. endnu ikke er sat Nummerpæle paa Gravstederne, og hvor der ikke findes et rigtigt og ajourført Kort over Kirkegården; og dette endskønt Bestemmelserne herom er fra 1922 og altsaa nu er henvend 20 Aar gamle!

Jo, vi kunde have endnu mange Ønsker, — men det kan vi forhaabentlig faa Lejlighed til at fremføre paa rette Sted.